

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo Assumptionis B. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

INFESTO ASSUMPTIONIS
B. V. MARIE.

CONCIO PRIMA.

Excepit eum in domum suam. Lucæ cap. 10.

Textus.

Conveniebat sacratissimum corpus MARIÆ incorruptum, ad cœlos assumi.

Thema.

Quod rore plenum quâdam naturæ vi, à radiis solaribus in aëra sublevatur; Academicus ovo sub solis fulgore in aëre suspenso, epigraphen subscripsit: *Quia rore plenum.* Quod ovum à terra in aërem attractum, & quasi sursum ascendens, oculis conspiciatur, causa est; quia rore plenum est, quem solis radius lambens, una levem ovi corticem attrahit, sursum levat: MARIÆ Virginis corpore in cœlos assumptæ, hoc ectypon est: hæc est rore gratiarum divinarum plena, & superplena: *Ave*, inquit S. Hieronymus tract. 9. ep. 10. ad Paulam & Eustochium, *ave gratia plena, & benè plena, quia cæteris per partes præstatur, Maria verò se tota infudit plenitudo gratia. Ipsa est vellus Gedeonis.* Judicum 6. *madefactum rore gratiarum*; scribit Richardus à S. Laur. lib. 1. c. 8. Rore gratiarum plenissimum corpus, hodie Sol Justitiæ, Christus JESUS, in aëra attrahit, in cœlum assumit. *Ascendit de deserto deliciis affluens innixa super dilectum suum.* Canticorum cap. 8. Audiamus Patres: *Qua jure suo Christo debentur, ex privilegio in Matrem Virginem extenduntur, si à labe culpa originalis illam necdum Matrem servavit, ergò etiam à corruptionis verme, & fœtoris incineratione,* scribit Salmeron tract. 38. & antecedenter tractatu 37. habet: *Ut Christus ex-*

Exordium.

Patres.

Salmeron.

(Y) 2

tremum

- tremum resurrectionis diem non expectavit, sed tertio die gloriam corpori impertivit, ita S. suam genetricem postremum diem resurrectionis per singularem Dei gratiam, id est, in ipso conceptionis momento preservata, ne ulla peccati labe contaminaretur, & sicut preventa est in usu liberi arbitrii accelerato, (ut S. Augustinus, Bernardus, & S. Ambrosius docent,) denique sicut ab ipsa incarnationis mysterium, atque aqua in vinum converse miraculum suis meritis, & precibus anticipavit, ita etiam in corporis sui resurrectione preventa est à Christo in benedictionibus dulcedinis. Sanctus Bernardinus Tomo 1. Serm. 52. ad S.
- S. Bernardin. 1. in illud Psalmi: Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem, ita habet: Sicut non dedit Dominus videre corruptionem, id est, Christum, sic & Sanctam suam, de qua natus est Sanctus, sed corpore & animâ cælum assumpta est. Pariformiter Ildephonus Serm. 2. de Assumpt. Nec diu sacratissima Virgo post Domini ascensionem in terra potuit remanere, quam desiderabant Angeli, cælum etiam ipsum de ejus ascensione querebatur, atque ideo Spiritus Sanctus invitabat, dicens: Veni columba mea, immaculata mea. Nervosè S. Augustinus Tom. 9. lib. unico de Assumpt. Tanta sanctificatio dignior cælo est, quam terra, thronum Dei, thalamum Domini, domum atque tabernaculum dignum est ibi esse, ubi ipse est. Tam pretiosus enim thesaurus dignus est cælo servari, quam terra, tantam integritatem merito incorruptibilitas, non putredinis aliqua resolutio sequitur. Amorosè affatur B. Virginem Andreas Cretensis de Dormit. Deip. cap. 7. Quodnam sepulchrum te teget, quænam te terra accipiet, quæ cæli cælorum naturam superâssi sanctitate, quibusnam unguentis ungent tuum corpus, ex quo emanat immortalitas, ex quo Deificatio, ex quo perfectio. Sicut corruptus non fuit Mariæ parientis uterus, ita mortua caro non interit. Pariformiter S. Germanus Serm. 2. de dormitione Deip. Tuum corpus virginale, omni ex parte sanctum, ereptum ad summam incorrupti-

corruptibilitatem vita, illasum, vivum, spirans, perpetuò impos-
 serum indemne servatur. Finio cum S. Joan. Damasceno de
 Assumptione incorrupti corporis B. V. sic scribente: *Ubi pre-*
ciosus ille thesaurus, qui vitam suscepit? ubi novus liber, in quo
inenarrabili modo Deus Verbum, omnem manus operam inseri-
pius est? ubi gratia abyssus? ubi sanationum pelagus? ubi fons ille,
ex quo vita orta est? quidnam eam in sepulchro quaritis, qua ad
caelestia tabernacula electa est. Mariam corpore & animâ in
 coelum esse assumptam, DEI gratiâ invocatâ Conceptibus
 probabimus.

S. Damascenus.

CONCEPTUS I.

Dimicante Josue contra Gabaonitas, ut consummaret victo-
 riam, sol aliquot horis immobilis stetit, & luxit solito diutius. Jo-
 sue cap. 10. Stante sic sole, stetit & luna: *Sol & luna steterunt*
in habitaculo suo. Habacuc cap. 3. Cur luna stat, stante sole?
 Scopus & finis Josue hic fuit: ad victoriam contra inimicos ter-
 minandam, cum sol jam ad occasum declinabat, dies fiat produ-
 ctior, & longior; stetit ergò sol, ut cupit, ac intendit Josue, diem
 ad victoriam terminandam, ad hostes profligendos, ad spolia
 congreganda, solito longiorem obtinet, ultra ordinarium cur-
 sum, horis aliquot, sol lucet, ac splendet: ad quid ergò & luna
 stetit? supervacaneum videtur, quòd & lunæ cursus cohibeatur?
 Notate: Solem habere lunam comitem motus, currit sol, pro-
 greditur & luna, sic ut sol diei, luna nocti præsit, & luceat; quia
 nunc luna comes est solis motus, & laborum, stante sole, stat &
 luna, particeps laboris & oneris, fit & particeps quietis, & feria-
 tionis. Hòc notato progredior ad argumentum Thematis:
 Christum JESUM, vocat Propheta Malachias cap. 3. Solem Ju-
 stitiæ: *Et orietur vobis timentibus nomen meum, Sol Justitia,*
& sanitas in pedibus ejus. S. Maria Virgo sapius luna intitu-
 latur: *Pulchra ut luna,* Cantic. cap. 6. Egregiè S. Bernardus
 in deprec. ad B. V. *Tu pulchra ut luna diceris, eiqum non im-*

Confirmatio.

(Y) 3

meritò

meritò compararis, ea enim omnium astrorum sola soli simili-
 ma comparatione, & candore venusta argenteo, cæteris in celo
 præmicat sideribus &c. Conformiter Bernardinus de Busto
 in Mariali part. II. ser. 2. Appellaris in Canticis pulchra ut lu-
 na; quemadmodum enim luna lumen à sole recipit, receptum-
 que reflectit in terram, ita tu à Sole Justitiæ, tuo dilectissi-
 mo Filio illuminaris, (nam revera lucerna tua est Agnus)
 lumenque receptum in mundum reflectis. Stetit nunc Sol
 Justitiæ, Christus JESUS, quietem, & feriatiorem agit, dum
 ascendit in cælum, sedetque ad dexteram Patris, stat & luna
 Maria Mater, corpore ac animâ è terrâ in cælum assumpta est,
 ut quæ socia fuerat motûs & laboris, socia sit & quietis, ac
 feriatioms: socia quæ fuit dolorum, & ærumnarum, socia sit &
 gaudiorum, & lætitiarum. Huc videtur loqui doctissimus Sal-
 meron tract. 28. *Victricia trophea contra naturam ô vera DEI
 Mater erexisti, & imitans Filium tuum, tuumque opificem
 omnes natura leges supergredis; quare semel verè mortua, po-
 stea cum Filio semper victura suscitaris.*

CONCEPTUS II.

Job. 28. cap. Deum avem intitulat: *Semiam ignorat avi:*
 in specie cum Joanne Racilino Serm. 7. in Ascens. Christum DEI
 Filium Ciconiæ comparavero: sed cur Ciconiæ? De Ciconia ex-
 perientia constat: parentem senio confectam in humeros suscipere,
 & in aliam ferventiorum regionem transportare; pulchra
 carmine describit Alciatus, emblemate 30:

*Aëreo insignis pietate Ciconia nido,
 Investes pullos, pignora grata fovet,
 Taliaque expectat sibi munera mutua reddi,
 Auxilio hoc quoties mater egebit anus.*

Nec

*Nec pia spes soboles fallit, sed fessa parentum
Corpora fert humeris, praeſtat & ore cibos.*

Haud aliter Chriſtus, DEI & Mariæ Filius, ut Matri pro ſibi impenſis charitatis officiis gratiſſimus eſſet, mutuaque viciffim munera rependeret, feſſam matrem membris indutam, cum ſacro corpore ex hoc terreno climate in coeſte porravit, ut quæ piiffima parens puerum filium, in utero, in ulnis, & brachiis geſtavit, ſic & ille ipſam ad ſupernam, & ſerenam regionem deduxit, ut cum ipſo quieſceret, quæ cum ipſo laboraverat, gauderet, & lætaretur, quæ propter ipſum dolores tulit & ærumnas. Ita S. Gregorius: *Ille natura, cui dictum eſt, terra es, & in terram ibis, hodie in cælum ivit, pro hæc ergo noſtra carnis ſublevatione, B. Job Dominum avem vocat.* Non ineptè B. V. in cælum aſſumptæ hoc Diſtichon, quod Chriſtophorus Finottus S. Marthæ dicavit, ſubſcribo:

*Cepiſti hoſpitiſ mortali in corpore Chriſtum,
Is cœleſte tibi reddidit hoſpitiſium.*

CONCEPTUS III.

Arcam illam, quæ intra ſe tabulas lapideas, quibus lex Dei incifa erat, continebat, Deus ab omni carie immunem præſervari, & cum ſummâ veneratione in Sanctuario cuſtodiri voluit, nullâ ratione permittendo, ut expoſita eſſet quibuſcunque injuriis temporum: legatur liber Exodus cap. 25. & lib. Numerorum cap. 4. *Arcam de lignis Sethim compingite &c. deaurabis eam auro mundiffimo, intus & foris. Exodi 25. Deponent velam, quod pendet ante fores, involventque eo Arcam teſtimonii, & operient ruruſum velamine hyacinthinarum pellium, extendentque deſuper pallium totum hyacinthinum. Num. cap. 4. Arcæ Dei eſt MARIA: ita S. Ambroſ. Serm. 25. Arcam autem, quid niſi MARIAM dixerimus. Et S. Gregorius Thaum. Serm. 1. de Aſſumpt.*

Assumpt. Verè enim Arca est sanctissima Virgo, intrinsecus, & extrinsecus deaurata, quæ unversum sanctificationis thesaurum suscepit. In hac Arca non legis tabulæ, sed legislator ipse, non manna, sed panis vivus & cœlestis, non virga Moysis, vel Aaronis, sed prodigiorum perpetrator Deus asservatus est, quanto igitur magis privilegium istud Mariæ debebatur, corpus sacratissimum à carie immune permanens summâ veneratione in Sanctum Sanctorum, in cœlum assumptum, pretio charitatis Filii, undique inauretur, hyacinthinis gloriæ involucris, æternum fruatur. Hac Regina potens, verba sunt S. Thomæ à Villan. Conc. 2. in Assumpt. non Angeli, aut Archangeli, non etiam Cherubim, aut Seraphim alicujus manibus, sed innixa super dilectum Dei Filium, & Principem cœli, cum incredibili pompâ, & triumpho supernam civitatem ovanter ingreditur. Auree S. Damascenus Orat. 2. de Dormit. V. Ad eundem modum ob requiem spiritus Arca ipse novus Salomon Christus, dum mundo sublimiores cœlestium mentium ordines, dum primarios novi Testamenti viros Apostolos, unâ cum universâ plebe Sanctorum per Angelos introducit, corpus autem Apostolorum manibus portatur, Rege Regum invisibili suæ Deitatis splendore illud contegente.

CONCEPTUS IV.

Aquæ universalis diluvii, non solum ullum Arca damnatum intulerunt, neque eam submerferunt in profundum aquarum, prout aliis accidit tot mille hominum corporibus, sed potius Arcam in sublime levaverunt: Porro Arca ferebatur super aquas Genes. c. 7. Quanto major decidebat pluviarum copia, tanto Arca cœlum versus sublimius erat evecta. S. Hesy chius hom. de Deipara, Mariam Arcam intulatur: Arcâ Noë latiore, longiore, illustriore; Illa erat Arca animalium, hæc autem Arca sancta incorruptibilis; illa ipsum Noë, hæc verò ipsius Noë factorem portavit; illa duas, aut tres contignationes, & mansiones habebat,

bat, hac autem universum Trinitatis complementum. Huic
 Arce Mariæ, aquæ sive culpæ originalis, sive actualis, quæ cun-
 ctas alias animas in profundum mortis demerserunt, nullum da-
 mnum intulerunt, non deprimebant, sed elevabant super: Porro
Arca ferebatur super aquas. Hunc Paradisum, inquit S. Ansel-
 mus Serm. de Assumptione, aquæ diluvii non contigerunt, quia
 MARIE sanctitas altior est, quàm peccati inundatio attingere
 possit. B. Virgo elevata fuit per eminentiam sanctitatis, scili-
 cet propter exuberantiam gratia, sublimitatis, & sanctitatis.
 Multiplicatio enim aquarum in Arca, denotat gratia plenitudi-
 nem in MARIA. Hæ autem aqua elevaverunt Arcam, in quâ
 salvatum est universum semen generationis electa in sublime &
 terrâ, id est, ab omni terrenitate, & amore infecto. Dixit au-
 tem in sublime, quia ad hanc puritatem, & munditiam nulla
 pura creatura ascendit, non Angeli, nec Virgines, nam Angeli ha-
 bent munditiam tantum in mente, Virgines in mente & carne,
 B. Virgo cum quâdam utriusque perfectione super omnem crea-
 turam elevata est in sublime. Sic perorat S. Bernardinus Senens.
 Serm. de Assumpt. art. 1. c. 1. Nobilissimè Richardus à S. Laur.
 lib. 10. de laud. B. V. Dicitur ergò, surge Domine in requiem
 tuam, tu & Arca sanctificationis tuæ; tu per ascensionem, illa per
 assumptionem, hæc enim Arca, quando assumpta est, surrexit in
 requiem Domini, & impletum est illud Genes. cap. 8. Requievit
 Arca super montes Armenia.

CONCEPTUS V.

Dilectus fatetur Cantic. cap. 1. *Lectulus noster floridus, ti-
 gna domorum nostrorum cedrina, laquearia cypressina.* Quæ hæc
 domus? quæ laquearia? Respondet Alanus: *Domus hæc corpus
 Christi, & Virginis.* Cedrina hæc domus dicitur, & cypressina;
 cur cedrina? De cedro scribit Plinius lib. 13. cap. 5. *Materia ipsi
 æternitas, itaque & simulacra Deorum ex eâ factitârunt.* Aca-

Pars II.

(Z)

demicus

demicus addit Lemma: *A putredine tuta*: Duas qualitates in cedro invenire est, non putrefit, non corrumpitur, & in excelsis ac summis montibus invenitur. Cypressum describit S. Ambrosius in Psal. 118. *Genus hoc arborum nunquam amittit viriditatem suam, nec diverso colore mutatur, solam hanc arborem ventus nunquam suo honore dispoliat.* Cedrinum, cypressinum, à dilecto corpus B. Virginis dicitur: ac unà simul indicatur, sacratissimum hoc corpus virorem semper conservasse, in pulverem & cinerem non contabuisse, sed incorruptum ad altos celi montes in gloria esse assumptum, ita concludente Dionysio Carthus. *Per domos istas possunt intelligi corpus virgineum sanctæ Matris, & corpus salvificum Unigeniti ejus, siquidem caro Christi non vidit corruptionem, nec ambigitur, quod Filius ille omnipotens naturaliter bonus ac pius, amantissimam, ac fidelissimam Matrem suam, tam corpore, & animâ assumpsit ad gloriam.* Concludente pariformiter Sancto Bernardino Senens. Tom. 1. Serm. 52. art. 1. *Sicut non dedit Dominus fructum, id est, Christum videre corruptionem, sic & Sanctam suam, de qua natus est Sanctus, sed corpore, & animâ in calum est assumpta.*

CONCEPTUS VI.

Exodi 20. tradit Deus Moyfi formam, fabricandi Altare, super quod sibi victimæ & holocausta sint offerenda: *Altare de terrâ facietis mihi, quod si Altare lapideum feceris mihi, non edificabis illud de sectis lapidibus, si enim levaveris cultum super eo, polluetur.* Cur quæso Altare illud de lapidibus dolatis prohibuit ædificari? Certo decentius videtur, lapides poliri, antequam in Altari ponantur, quàm ex impolitibus construi. Nihilominus Majestas illa summè veneranda, Altare solum ex impolitibus ac indolatis lapidibus construi præcipit, cur hoc? Unam causam ex Rabbi Abraham adfert Cornelius: *Deus omninò lapides altaris levigari, aut poliri, & omninò attingi ferro vetuit, quia nefas erat eorum lapidum, qui ad rem tam sacram erant adhibendû,*

*bendi, particulas scalpello abrasas in terram, aut sterquilinum decidere. S. Gregorius hic per victimam gratissimam Deo Patri, unigenitum Dei Filium intelligit, per Altare verò B. Virginem Mariam, in cuius visceribus carnem assumpsit, ac in sacrificium libavit. Si nunc cavebat Deus, ne particula ex lapidibus, de quibus exstruebatur Altare, abrase in terram caderent, ac pedibus conculcarentur, quia conjunctæ fuerunt lapidibus sacris; quanto magis Deus præcavebit, sacratissima ossa Virginis in terra non jacerent, sed Angelorum manibus in coelum viva transportarentur. Ita S. Germanus Serm. 2. de dormit. Deip. *Tuum virginale corpus omni ex parte sanctum, ereptum ad summam incorruptibilitatem vite, illesum, vivum, spirans, perpetud, imposterum indemne servatur, ut vas, quo Deus exceptus est.**

Honorando Mariam in coelos animâ & corpore assumptam *Epilogus.*
 imploremus, trahe nos post te, in odorem cur-
 remus unguentorum tuorum.

Amen.

(Z) 2

IN FESTO

 IN FESTO ASSUMPTIONIS
B. V. MARIÆ.

CONCIO SECUNDA.

Textus. *Maria optimam partem elegit. Luca 10.*

Thema. *Super omnes creaturas Virgo MARIA exaltata est.*

Exordium.

Scipio Bargalius Mariam Virginem ad cœlos assumptam, flammæ non ab similem dicit, addito Lemma te: *Summa petit.* Quia ut flamma non simpliciter ascendit, sed ad apicem usque, ad summitatem evolat; ita B. V. Maria in cœlesti curia, ad summos, maximos, ac præcipuos honorum, dignitatum, excellentiarum, & prærogativarum gradus in cœlos assumpta pervenit. Exprimere intendit hoc S. Mater Ecclesia hodiè canendo: *Exaltata est sancta DEI Genitrix ad cœlestia regna, assumpta est ad æthereum thalamum, in quo Rex Regum stellato sedet solio; Ipsamet sacratissima Virgo inquit: In plenitudine Sanctorum detentio mea.* Eccles. cap. 24. Et Psalmo 72. *Cum gloria suscepisti me.* Patres percipimus: *Gloria, qua eam de hoc mundo transeuntem exceperit, principium ignorat, nescit finem, de qua nihil aliud possumus dicere, nisi quia gloriosa dicta sunt de te, Gloria DEI,* inquit Petrus Damianus Serm. 1. de Nativ. Conformiter S. Damascenus Orat. 1. de Nativ. B. V. *Ipsa namque Cherubinos superans, & supra Seraphinos evecta, propinqua DEO existit. O miraculum omnium miraculorum maximè novum! mulier Seraphinis sublimior effecta est. Nec in terris locus dignior, uteri virginis tempus*

SS. Patres.

Damianus.

S. Damascenus.

templo, in quo Filium DEI Maria suscepit, nec in cælis regali solio, in quo Mariam hodiè Maria Filius sublimavit, ita scribit S. Bernardus Serm. I. de Assumpt. Undè exclamat Serm. 2. de Adventu: *O Virgo virgo sublimis, inquam, sublimem verticem caput Sanctorum erigis, usque ad sedentem in throno, usque ad dominium Majestatis. Attende Seraphim, & in illius superioris nature supervola dignitatem, & videbis, quidquid majus est minus esse Virgine, solumque opificem, opus illud supergredi, iterum Petrus Damianus, ut supra. Undè S. Bonaventura in speculo cap. 11. ait: Maria super caput Sanctorum locata est; Et S. Germanus scribit apud Lipom. 21. Novemb. Tu es honor honorantium, præmiorum præmium, & altitudo altitudinum. Albertus Magnus super missus habet: Homines possunt pervenire ad Seraphim, nullus autem ad statum, & dignitatem B. Virginis. Maria, scribit S. Bonaventura Orat. I. de Nativ. B. V. Deus præparavit grandem gloriam in cælo, ut, sicut fuit grandis in merito, ita etiam grandis esset in præmio, unde ipsa est thronus ille grandis, de quo dicitur: Fecit Rex Salomon thronum de ebore grandem, thronus verò Salomonis est MARIA, grandis omninò in gratia, & gloria, ita ut nullus Angelus, nullus Sanctorum ei aquari possit, in multitudine & congregatione honorum cælestium, juxta illud Proverbiorum: Multa filia congregaverunt divitias, tu sola supergressa es universas, si filias istas intelligamus sanctas animas, vel intelligentias Angelicas, nunquid non supergressa est divitias Virginum, Confessorum, Martyrum, Apostolorum, Patriarcharum, Prophetarum, & Angelorum; cum ipsa sit primitiva Virginum, speculum Confessorum, Rosa Martyrum, Registrum Apostolorum, Oraculum Prophetarum, Regina Angelorum. O Virgo Regina omnis humane nature, qua habes non comparabilem cum aliis appellationem, excepto Deo tu es omnibus altior, perorat Andreas Cretens. Orat. de dormit.*

S. Bernardus

S. Bonaventura

S. Germanus

Albertus Magnus

Andreas Cretens.

dormit. B. V. Imploratâ S. Spiritûs gratiâ desuper Conceptus audiamus.

CONCEPTUS I.

Confirmatio.

Inter alias veteris Testamenti figuras, Mariæ in cœlum assumptæ gloriam, & exaltationem, ac excellentiam, vel maximè exprimit illa, quæ legitur 3. Regum cap. 2. quando mirum Rex sapientissimus Salomon Reginam matrem suam ad eò augustè collocavit; *surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super thronum suum, postquam est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* 3. Regum cap. 1. Christus, *ecce plus quàm Salomon hic*, hodiè obviam cum omni cœlesti curia processit Matri suæ, eamque in throno magnifico ad latus suum augustissimè collocavit, telle regio Psalte, Psal. 44. *Adstetit Regina à dextris tuis:* & ipsa Virgine afferente: *Cum gloria suscepisti me.* Mellifluè S. Bernardus Serm. 1. de Assumpt. *Si oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descendit, quæ preparavit DEUS diligentibus se, quid preparavit gignenti se, & quod certum est, præ omnibus diligenti?* Exaltationem aureis verbis deprecatur Virginis eximius cultor Arnoldus Carnot. Tract. 6. de laud. B. V. *A denominatione, vel potentia Filii Mater non potest esse sejuncta, una est Maria & Christi caro, unus spiritus, una caro, & ex quo dictum est ei, Dominus tecum inseparabiliter perseveravit promissum, & donum &c. Filii gloriam cum Matre non tam communem judico, quàm eandem.* De tantæ Mariæ exaltatione expressius loquitur S. Bernardinus, cum Petro Damiano: *Sicut benedictus JESUS, verba sunt S. Bernardini tom. 3. Serm. 11. art. 11. sedet à dextris Patris, id est, in potioribus bonis paternis, sic ista Virgo gloriosa in potioribus bonis Filii sui JESU juxta ipsum in throno sublimata est. Sublimis ista dies est,* scribit Damianus Serm. 1. de Nativ. &

Sole splendidior resurgens, in qua Virgo Regalis, ad thronum DEI Patris evehitur, & in ipsius Trinitatis sede reposita, naturam etiam Angelicam sollicitat ad videndum. Hanc Virginis Excellentiam, & exaltationem S. Mater Ecclesia indicare vult, dum Evangelium de duabus sororibus Martha, & Maria legendum proponit.

CONCEPTUS II.

Hoc in Evangelio docente Salmerone Tom. II. Epist. 36. per Martham vita activa, per Mariam, vita contemplativa Virginis Matris indicatur: *Non tam pro statu Matris Dei, vel ob statum Virginitatis, quam ob altissimas actiones contemplationis figurata in Maria, & ob egregias functiones vita activa significata in Martha*: verba sunt Salmeronis. Allegantur merita innocentiae & integritatis, quia Virgo intacta: allegantur merita servitiorum & charitatis, quia Mater est sollicita, & indefessa: allegatur spiritus perfectio, quia licet corpore in terris, spiritu & anima DEUM venerando, in caelis morabatur; insinuat, inquam, lecto Evangelio, Mariam per omnia, & in omnibus, tam actu, quam spiritu fuisse dotatam, ac perfectam, meritorum cumulo in duplo excelluisse. Dicit nunc Christus Joannis 12. *Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus, qui in caelis est*, Mariam, quae corpore & spiritu, in duplo, in utroque homine, tam exacte, tam perfecte, tam cumulate SS. Trinitati inservivit, nimirum Patri promptissime obediendo, Filio fidelissime ancillando, S. Spiritui, eum exactissime amando. O quantis gloriae, excellentiae, potentiae, ac honorum titulis, donis, & gratiis SS. Trinitas eam cumulaverit? Guericus Abbas introducit Filium DEI, Matrem suam exaltantem. Serm. 1. de Assumpt. *Veni electa mea, & ponam in te thronum meum, nullus mihi plus ministravit, in humilitate mea, nulli etiam abundantius ministrare volo in gloria mea; communicasti mihi, quod*

quod homo sum, communicabo tibi, quod DEUS sum. O vere optimam partem elegit tibi Maria, quæ non auferetur ab eis in æternum.

CONCEPTUS III.

Materialia etiam illa instrumenta, ut domum, stabulum, sepulchrum, lignum &c. quæ humanitati Christi servitium aliquod præstiterunt, summè DEUS exaltavit. Domus Lauretana, in qua Verbum Caro factum est, quæ DEUM hominem suscepit hospitio, ô quantum est exaltata, domus domorum, & gratiarum DEI est. Stabulum illud Bethleemiticum, quod Filio DEI recenter nato servivit, ô quam factum est magnificentum palatium! claritas DEI, ei lucet pro lampade, cœlestium Spirituum, & Angelorum multitudo, & pulchritudo præ auleis exornat, suavitas odore replet, trium Regum magnificentia, pavimentum, tapetum loco throni, JESU, Maria & Joseph gratia, illud nobilitat. Crux trium horarum spacio corpus JESU amplexatum est, & quanta in gloria super Regum coronas crux refulget? sepulchrum, ætiguò tempore mortuum pignus fovit, & usque nunc sepulchrum ejus est gloriosum. Desuper cum S. Leone inquit: *Si præsepe, in quo ad horam repositus est, ita exornavit, si Nazareth, ubi conceptus, & nutritus fuit, tantâ decoravit gloriâ, ut cernere licet in domo lauretanâ, si crucem, in qua quâ tribus tantum horis pependit, & sepulchrum, in quo ad tres dies mortuus jacuit, tantoperè sublimavit, quod ferendum de matre judicium; de matre, qua novem menses in utero suo cautissimè JESUM portavit, de matre, qua triennio tam liberaliter lactavit, de matre, qua tam anxie educavit, de matre, qua 30. annis amorosè enutrivit, de matre, qua tam cordialiter patienti condoluit, de matre, qua etiam mortuum piissimè fovit. Certò DEUS eam omni gloriâ, omni honore decoravit, omni potentiâ locupletavit.*
Audite

Audiamus S. Bernardum in deprec. ad Virgin. *Tanta ante DEUM sanctitate fecundaris, ut sola solio Regis aeterni immediate approximare merueris. Mariam dico exaltatam super choros Angelorum, ut nihil contempletur super se mater, nisi solum Filium*, scribit Guericus Abbas Serm. de Assumpt. Conformiter Amadeus in quadam homilia de B. V. *Super omnes elevata, & in caelum, à caeli civibus honorificentissime, & ex more imperiali suscepta à Patre supremo in regno claritatis aeternae, & in throno excellentissimae gloriae, prima post Filium, quem ex se genuit incarnatum, iussa est residere.*

CONCEPTUS IV.

Regius Psaltes ait Psalmo 64. *Benedices coronae anni benignitatis tuae.* Ubi quaeso hic annus benignitatis, & quae est corona ejus? Annus benignitatis est Sanctorum in caelo sibi conviventium felicitas, & prosperitas, ut vult S. Bonav. in spec. 11. Corona tantae serenitatis, & felicitatis Sanctorum est B. semper Virgo Maria, ut iterum subscribit citatus Sanctus: *Hujus autem anni benedicti corona est benedicta Virgo Maria, ipsa certò est corona omnium dierum hujus anni, quia ipsa est corona omnium dierum caeli.* Sed cur corona dicitur omnium felicitatum, & universae electae societatis? Utique ad Mariae sublimitatem indicandam: Ut sicuti corona capiti imposita, omnium supremum obtinet locum; sic B. Virgo, in beata, caelestis gloriae patria, ad instar pretiosae coronae summum, & altissimum inter omnes Sanctos locum obtinet, omnes Sanctos in gloria, in majestate, infra se constitutos conspicit. Ita concludente S. Bonaventura citato: *Corona enim super caput imponi solet, sic Maria super caput omnium Sanctorum locata est.* Indicare hoc ipsum videtur sacratissima Mater se cedro in Libano comparando.

CONCEPTUS V.

Sicut Cedrus exaltata sum in Libano, inquit de se Maria Eccl. 24. Cur rectè sicut Cedrus, & cur in Libano? Sciendum venit, Cedrum altissimè crescere, & quasi super nubes eminere, Libanus mons, est montium princeps, & altissimus; Cedro propterea Academicus Epigraphen subscribit: *In summo summa*. Sicut Cedrus exaltata sum in Libano, inquit de se Maria, in celo, inquam, supremo loco conspicua, inter summos Sanctos post Deum summa est, supremo loco inter omnes beatos posita, & collocata. Confirmat S. Bernardus Serm. 2. de Deip. *Fecunditas Virginis supereminens gloria est, tantòque excellentior Angelis facta munere singulari, quantò differentius præ ministris nomine Matris accepit. Mons quippè fuit, quæ omnium electa creaturæ altitudinem, electionis suæ dignitate transcendit*, inquit Gregorius Magnus in 1. Regum cap. 1. Jacobus Masenius Dillicho sequenti conceptum exprimit:

*Summa petit cultus, superat virtute Maria,
Illa subit nubes, grandior illa polos.*

Epilogus.

Hortor ergò omnes cum Angelo Lot monente: Genes. 19.
In montem saluum te fac, ne pereas.
Amen.

IN FESTO ASSUMPTIONIS
B.V. MARIÆ.

CONCIO TERTIA.

Dic, ut me adjuvet. Luca 10.

Textus.

Maria in cœlum est assumpta, ut magis
nos juvare valeat. *Thema.*

Albertus Magnus in Biblia Mariana lib. Esther cap. 5. *Exordium.*
verba, quæ olim Mardocheus ad Reginam Esther
dicebat c. 4. Mariæ in cœlum assumptæ applicat:
Ne putes, quod animam tuam tantum liberet, quo-

niam in domo Regis es, scilicet præ cunctis Judæis,
& quis noverit, utrum idcirco ad Regnum veneris? Verba Al-
berti sic sonant: *Ipsa est interventrix & advocatrix despera-*

torum, idè enim eam Dominus creavit in nativitate, & assum-

psit in Matrem in incarnatione, & exaltavit super omnes Cho-
ros Angelorum in assumptione, ut pro peccatoribus intercedat,
Esther 4. In domo Regis es: Glossa; in interioris Regis sinu; præ
cunctis Judæis, imò præ omnibus Angelis, & omnibus Sanctis &c.

& quis novit, utrum idcirco ad Regnum veneris; à Deo præordi-

nata, à Patriarchis figurata, à Prophetis prænunciata, à pecca-

toribus postulata, à tota Trinitate electa, & præelecta, ut in tali

tempore, iracundia Dei, tribulationis, & mœroris omnium filio-

rum Adam parareris; idè te Rex fecit Reginam, ut nobis in per-

secutione auxiliareris. Conformiter S. Bonav. in spec. lect. 5.

Esther nostra T. Maria tantam gratiam coram Rege æterno im-

(A a) 2

petra-

petravit, quod per hanc non solum ipsa ad coronam pervenit, sed etiam generi humano morti addicto, subvenit. Et iterum in speculo c. 8. Magna erga miseros fuit misericordia Marie ad huc exulantis in mundo, sed multo major erga miseros in misericordia ejus jam regnantis in celo; majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc videt innumerabiles hominum miseras. Consolacissime scribit S. Amadeus hom. 7. de B. V. Exinde charitate inenarrabili condescendens, & illos misericordissimos oculos, quibus caelum illustratur, ad nos convertens, communem pro Clero, pro populo, & utroque sexu, pro vivis, atque defunctis levat orationem. Adest hac de celo gloriosissima, & prepotentissima, propellens omne, quod nocivum, & conferens omne, quod bonum est, cunctis ex corde rogantibus se munimen presentis vita, tribuit, & futura. Maria, inquit Richardus a S. Laurentio lib. 4. de laud. Virg. vera est, & unica Filii imitatrix, ex quo ascendit in altum, dabit & ipsa dona hominibus, siquidem nec facultas ei deesse poterit, nec voluntas. S. Bernardus ad Virginem in coelum assumptam conversus, concionatur Serm. 4. de assumpt. Ecce quibus possumus vocibus ascendentem te ad Filium deducimus, & prosequimur tantum a longe Virgo benedicta, sit pietatis tue, ipsam quam apud Deum gratiam invenisti notam facere mundo: reis veniam, medelam agris, pusillis corde robur, afflictiis consolationem, periclitantibus adjutorium, & liberationem, sanctis tuis precibus obtinendo. Ecclesia Mater orat in Vigilia ascens. in oratione secreta: Quam idcirco de presenti seculo transtulisti Dominus, ut apud te pro peccatis nostris fiducialiter intercedat. Guilielmus in cap. 4. Canticorum scribit: Continet sibi abyssos vita, & immortalium gaudiorum, sed non ita continet sibi, ut non effundat & aliis. De ejus gloria post Filium participant universi, docet S. Bernardinus Senensis Serm. de Excell. B. V. art.

S. Amadeus.

Richardus a
S. Laur.

S. Bernardus

Ecclesia.

Guilielmus.

S. Bernardus.

art. 2. cap. 3. Finio Exordium cum Andrea Cretense orat. 2.
Quam diu o Virgo versaberis in terrâ, te habuit parva terra *Andreas*
portio, ex quo autem translata es à terrâ, te universus mundus *Cretensis.*
continet commune propitiatorium. S. Spiritus gratiâ invocatâ
 Conceptus audire libeat.

CONCEPTUS I.

Joannes in Apocalypsi cap. 12. Mariam in cœlos assum- *Confirmatio.*
 ptam describit: *Signum magnum apparuit in cœlo, mulier ami-*
cta sole, luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stella-
rum duodecim. Cur his Planetis exornatam Virginem descri-
 bit? Notum est has Planetas in sublunaria, ac terrestres crea-
 turas quandam maternæ benignitatis, inclinationem, & affe-
 ctum habere: sic sol omnes fovet creaturas: *Solem suum oriri*
facit super bonos & malos. Luna in inferiora humilitate sua
 & refrigerio clementer influit, stellæ pariter corporibus terre-
 stribus se affectuosas exhibent: quo altior nunc sol in cœlo re-
 sidet, eò intensius calore suo, ac lumine, terram ditat; sub-
 scribit Academicus: *Quò altior, eò intensior*: B. V. Mariam
 Joannes indutam sole describit, indicans maternam Virginis be-
 nignitatem, quâ undique, & ex toto, uti pallio circumdata
 est, & sicut sol, *quò altior, eò intensior*: sic B. Virgo quò altior
 in cœlo, gloria & potentia sublimata est, eò intensior be-
 nignitatis suæ ac gratiarum thesauros nobis elargitur, & com-
 municat. P. Ludovicus Cerchiarus pulchro Disticho verita-
 tem expressit:

Fidite mortales, irati flammea cœli
Sidera mitescunt, Æthera Virgo subit.

Luna in inferiora humiditate suâ & refrigerio clementer in-
 fluit, copiosior autem influit, quò magis est plena, Acade-
 micus symboli loco Epigraphen præfert: *Operosior, quo splen-*
atior.

(Aa) 3

didior. Lunam ergò sub pedibus Mariæ vidit Joannes, indicium; quàm libenter & clementer suo refrigerio, & solamine influat, præsto sit, ad nos recreandos, adjuvandos. Sic Albertus Magnus lib. 1. tract. 2. c. 4. *Luna vocatur Regina cæli, quia regit humiditates corporum inferiorum.* Et licet luna effectum suum magis præstat, quò magis est plena, operatur quò splendidior. Sic Maria tantò copiosiore influxu in animas sibi devotas effunditur, quò sublimius gloriæ cælestis fastigium conscendit. Confirmant Conceptum Guilielmus in cap. 4. Cantic. & Andreas Cretensis orat. 2. *Continet sibi abyssos vitæ, & immortalium gaudiorum, sed non ita continet sibi, ut non effundat & aliis.* Ita Guilielmus. *Ex quo translata es à terrâ, Te universus mundus continet commune propitiatorium.* Ita Andreas Cretens. Stellæ pariter corporibus terrestribus se affectuosas exhibent, & observant Astrologi, stella una mota continuò moventur & aliæ; Academicus subscribit: *Ut motam moveor:* Deiparam in cælis assumptam stellis coronatam, inquit Joannes, quæ è terrâ in superum regiam mota, DEUM, Sanctosque omnes in nostra vota movet; Ecclesia affirmante: *Quam idcirco de presenti saculo transtulisti, ut apud Te pro peccatis nostris fiducialiter intercedat.* Omnibus se exorabilem præbet, omnium necessitatibus amplissimo quodam miseretur affectu. Scribit S. Bernardus Serm. de Verbis Apostoli,

CONCEPTUS II.

Duo ubera tua sicut duo hinnuli capra, de dilecta anima, quæ Maria est, S. Spiritus affirmat Cantic. 4. Cur capra comparat? Duo in capra deprædicanda observantur; à natura capra acutissimo est visu dives, ut ergò latius circacircum videre,

dere, pericula imminetia conspiciere valeat, saxa altissima scandit: Secundò, capræ lac sanissimum esse noscimus, ut lacte sanissimo magis abundet; præruptos scopulos ascendit, nobilissimis herbis, & radicibus ubera sua, & fontem lactis replet; quo soboles parva in valle relicta sustentetur. Saxa scandit, ut acuto suo visu, tenerum filium, vel capram filiam, à periculis tueatur. Ubra semper symbolum fuerunt clementiæ, affectûs, & teneri amoris, & signant clementiam, affectum, & amorem Virginis Mariæ erga nos homines; ita Richardus à S. Victore in cap. 4. Cantic. *Duo ubera sicut hinnuli capra adeò pietate replentur, ut alicujus miseria notitia tacta, lac fundant misericordiam, nec possis miseras scire, & non subvenire.* Consolatè Dionysius Carthus. in caput 2. *Etsi illorum corporali inopia condoleat, & succurrebat etiam non rogata, quanto magis nostra spiritali indigentia compatiatur auxiliumque præbebit, si fuerit fideliter invocata.* Altitudinem ergò cælorum ascendit hodiè B. V. Maria, quò melius nunc videt nostras calamitates, eò indulgentius provideat. Inquit S. Bonav. in spec. cap. 8. Pericula, & noxia quæque à nobis depellat, & avertat. Altitudinem cælorum petiit, ut dislenta misericordiæ ubera affluentius porrigat, ut nos uberiore lacte gratiæ alat, & sustentet.

CONCEPTUS III.

Leo Sextus Imperator dictus Sapiens, hom. 6. de assumpt. Virg. ita de Maria in cælum ascendente scribit: *De terra ad cælos transvecta scala facta est mortalibus, quâ ad cælos scandunt.* Cur non potius ei titulum viæ lactæ attribuit, quæ nos ad Paradisum ducit? vel cur non vocat eam portam paradisi, vel alio nobiliori epitheto condecorat, cur scalam dicit? Notandum, quod scala, etsi una extremitate cælum tangat, uti

teti-

tetigit scala Jacob, alia nihilominus parte tangit terram, & locum illum cui innititur; quod igitur Virgo in cœlum assumpta scala, & quidem ut Andreas Cretensis scribit: Scala Jacob dicitur, per hoc nobis insinuat, quod etsi Maria de terra in cœlos assumpta fuerit, uno tamen pede etiamnum terram contingat, id est, nostris necessitatibus succurrit, & prospiciat, ita citatus Leo cap. 7. de dolor. Deiparæ. *Moratur, in his etiam terris, & circuit, & magis jam ubique adest animatum illud cœlum, omnium similiter curam gerens.* Eleganter Albertus Magnus in Bibl. Mariana Genes. Num. 24. *Ipsa est scala ascensionis de culpa ad gratiam, de mundo ad cœlum, Genes. 28. vidit Jacob in somnis scalam, id est Mariam; per eam enim descendit Filius Dei, & nos per eam ad illum. Stantem super terram; licet sedeat in throno, ad proficiendum tamen peccatoribus vicina est.*

CONCEPTUS IV.

Regius Psalmista David Reginam Virginem in cœlos assumptam, & ad thronum SS. Trinitatis elevatam, non sedere, sed stare dicit: *Astitit Regina à dextris tuis.* Ps. 44. In tanta gloria, excellentiâ, & majestate Maria utique sedebit in throno? Stare eam dicit David, cur quæso in cœlis stat? Respondet Hugo de S. Victore lib. 4. de laudibus Virg. *Virgo ad dexteram Filii sui stare perhibetur, ad insinuandum nobis patrocinium, & protectionem, quam de nobis coram Supremo tribunali Filius sui in cœlo habet, bene astitit à dextris tuis, tanquam nostrorum peccatorum patrocinatrix gladium evaginandum peccati impedit.* Conformiter Bernardus Serm. 4. de assumpt. *Advocata premisit peregrinatio nostra, qua tanquam Judicis mater, & mater misericordie, suppliciter, & efficaciter salutis nostra negotia pertractabit.*

CON-

CONCEPTUS V.

De illo perenni Paradisi fonte inquit sacer textus, Genes. cap. 1. *Fons ascendebat è terrâ, irrigans universam superficiem terrâ.* Cur ascendebat? Aquæ contra naturam est, ascendere, aqua, ac fons, prata irrigans, naturaliter descendit, per declives traduces deorsum labitur, fluit ubi descensum invenit, ubi ascensus, mons, vel collis obstitit, sistitur & aqua, retrocedit: cûr igitur fons ad irrigandum ascendens perhibetur? Respondet Abulensis: *Fons & aqua ascendens de terrâ irrigabat loco pluvia;* Aqua in terrâ serpens, non omnia adquare valet, sed tantum hunc vel illum locum, ubi pertransit; at aqua sursum tracta, omnia irrigat, & humectat. Aqua sursum tracta communicat guttas suas tam montibus, quam vallibus, tam hortis excultis, quam horridis desertis, tam rosis olentibus, quam urticis fœrentibus. Mariam fontem SS. Patres intulunt, ascendit hic fons in ascensione suâ è terrâ in cœlum, ut super omnes, grandi pluviam, pietatis munera stillat, aquis, & pluviis gratiarum, ac donorum, omnes tam bonos, quam malos, tam altos, quam humiles fœcundet, & madefaciat. Audiatur Albertus Magnus in Bibl. Mariana lib. Genes. *Fons, id est, MARIA ascendit in assumptione de terrâ miseria, & tenebrarum, irrigans gratiam, veniam, gloriam, universam superficiem terrâ.* Hinc capio verba Virginis apud Eccles. c. 24. afferentis, in columna nubis se commorari.

CONCEPTUS VI.

Ego in Altissimis habito, & thronus meus in columna nubis. Thronum suum, columnam, & nubem dicit; cur columnam, cur nubem? Legere libeat libri Exodi cap. 14. exinde intelligere est, quæ mirabilia Deus filiis Israel per columnam, & ignem præstitit: *Et erat nubes tenebrosa, & illuminans noctem,*
Pars II. (Bb) isa

ita, ut ad se invicem toto noctis tempore accedere non valerent. Columna nubis erat tenebrosa, & illuminans, quomodo hoc? Explicat Tirinus ex Tostato, & Pererio: *Posita erat nubes media in Hebræos & Ægyptios insequentes, ex parte sui posteriori, quâ respiciebat Ægyptios, densior, & latior erat, atque ideo tenebrosa, præpediens, & aspectum ipsis, & accessum ad Hebræos, anteriore verò parte lucida erat, & flammea, radios sua lucis emittens ultra omnia castra usque ad primam Hebræorum aciem, & hoc modo illis viam per mare demonstrans.* Columnæ illius beneficio ab innumeris periculis præservabantur Judæi, post ipsos fuit nubes densa, & umbrosa, quo minus ab Ægyptiis viderentur, sicque tuti, ac securi quiescerent. Ante Hebræos fuit flamma & ignis, viam, ac semitam in patriam electam eis demonstrans. Hinc Maria thronum suum columnam nubis dicit, ad indicandum: In cœlis, in gloria sua, & potentiâ, ac majestate, columnam nubis Hebræos comitantem erga nos homines imitari, unice huic studio incumbere, ut noxia quæque, & talia à Christicolis avertat, eos fovendo, ac protegendo, viamque in beatitudinem, suâ apud Deum pro nobis intercessione, demonstrando, ac impetrando. Audiatur S. Bonaventura in speculo lect. 3. *Considera, quod Maria est illuminatrix per beneficia lucidissima misericordie sue, per quam multi in nocte hujus sæculi illuminati sunt spiritualiter, sicut quandoque pater Israel per columnam ignis illuminati sunt corporaliter, juxta illud Psalmi: Deduxit eos in nube.* Maria est nobis columna nubis, quia tanquam nubes protegit ab aestu divine indignationis, protegit etiam ab aestu diabolica tentationis, sicut iterum dicitur in Psalmo: *Expandit nubem;* Maria quoque columna ignis est, illuminans nos, imò illuminans mundum multis misericordie sue beneficiis; quid nos miseri, nos obtenebrati, quid in nocte hujus sæculi faceremus, si tam lucidam lucernam, si tam luminosam columnam non haberemus. Conformiter Bernardinus Serm. de Assumpt. B. V. art. 1. cap. 3. *De hac columna nubis legitur, quod populum deducebat, defendebat, & sequabatur,*

batur, aliquando superferebatur, ut mysticè patrocina multiplici-
cia B. V. indicarentur erga populum electorum, & omnium Chri-
stianorum.

Clamemus ergò ad B. Virginem in cœlos assumptam cum *Epilogus.*
S. Bernardo Serm. 4. de assumpt. *Virgo benedicta sit pietatis tuæ,*
ipsam, quam apud Dei gratiam invenisti, notam facere mundo;
reis veniam, periclitantibus adiutorium, & liberationem san-
ctis tuis precibus obtinendo. Trahe me post te, sicut enim ne-
mo venit ad tuum Filium, nisi Pater traxerit eum, sic etiam
quodammodo ausim dicere, quod nemo venit ad Filium tuum
gloriosissimum, nisi tuis sanctis subsidiis traxeris eum. Trahe
me igitur torpentem, ut me reddas currentem, trahere me pec-
cantem, ut me reddas penitentem, trahere me ignorantem, ut
me reddas scientem, ut curram in odorem unguentorum
tuorum, id est, in fragrantia sancta.
rum virtutum tuarum.
Amen.

